

2021. I. félév

EUSRAT

Műhelytanulmányok

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

2021. I. félév

EUSTRAT

Műhelytanulmányok

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Impresszum

**A Nemzeti Közszerológálati Egyetem
Eötvös József Kutatóközpont
Európa Stratégia Kutatóintézet kiadványa**

Szerkesztőbizottság

Bagi Nikoletta Dóra
Pató Viktória Lilla
Schmidt Laura
Tóth Bettina

Lektor

Navracsics Tibor

A szerkesztőség címe: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

A szerkesztőség e-mail-címe: schmidt.laura@uni-nke.hu

Weboldal: <https://eustrat.uni-nke.hu>

Kiadó: Nemzeti Közszerológálati Egyetem, Ludovika Egyetemi Kiadó

Székhely: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

Kapcsolat: kiadvanyok@uni-nke.hu

A kiadásért felel: Deli Gergely rektor

Olvasószzerkesztők: Gergely Zsuzsánna, Resofszki Ágnes

Korrektor: Bíró Csilla

Tördelőszerkesztő: Fehér Angéla

ISBN 978-963-531-786-8 (elektronikus PDF)

ISBN 978-963-531-787-5 (ePub)

Tartalom

Szerzők rövid szakmai életrajza	5
EUSTRAT Műhelytanulmányok 2021. I. félév	10
<i>Gát Ákos Bence</i> Az Európai Unió 2020-ban VIII. – A jogállamiság-politika előretörése	11
<i>Tárnok Balázs</i> Az Európai Bizottság lesöpörte az asztalról a Minority SafePack kisebbségvédelmi kezdeményezést	16
<i>Gát Ákos Bence</i> Az EU Alapjogi Chartája – a kifogatott instrumentum?	24
<i>Gát Ákos Bence</i> Jogellenes próbálkozás Magyarország és Lengyelország megbüntetésére	27
<i>Tárnok Balázs</i> Vajúdtak a hegyek és egeret szültek – az uniós lobbí átláthatóvá tételének újabb felvonása	30
<i>Gát Ákos Bence</i> Az Európai Bíróság szerepvállalása az uniós jogállamiság-politikában	38
<i>Bence Ákos Gát</i> Charter of Fundamental Rights of the European Union: A Reinterpreted Instrument?	41
<i>Pató Viktória Lilla</i> Az Európai Unió 2020-ban X. – Digitális szakpolitikai összefoglaló	44
<i>Pató Viktória Lilla</i> Nyilvános és ingyenes digitális hálózatok, Magyarország pályázati teljesítménye a WiFi4EU projektben	49
<i>Pató Viktória Lilla</i> Integráció az innováció útján, megalakult az Európai Innovációs Tanács	53
<i>Pató Viktória Lilla</i> „Ez egy boldog nap” – 2021 Digitális Közgyűlés Lisszabonban	60
<i>Pató Viktória Lilla</i> Magyarország igazságügyi rendszerének digitális fejlettsége: tanulságok a 2021-es uniós igazságügyi eredménytábla mutatóiból	64
<i>Áron James Miszlivetz</i> Cybersecurity in the European Union: Possibilities and Perspectives	68
<i>Viktória Lilla Pató</i> How EU Council Pandemic-Trio-Presidency Fosters Artificial Intelligence	73

<i>Bagi Nikoletta Dóra</i>	
Tagállami mozgástér az Európai Szemeszter tükrében – avagy csorbítja-e az Európai Szemeszter a tagállamok önálló gazdaságpolitikáját	78
<i>Tárnok Balázs – Nagy Dénes András</i>	
Folytatódik? A nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezés jövője	83
<i>Varga Csilla</i>	
Kettős állampolgárság – az élet hol ad, hol elvesz	89
<i>Tárnok Balázs</i>	
Véget ért a nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezés aláírásgyűjtése – mi következik most?	92
<i>Tárnok Balázs</i>	
Újabb pofon a nemzeti kisebbségeknek és az európai értékekbe vetett hitnek az Európai Bizottságtól	100
<i>Balázs Tárnok</i>	
European Commission: Ukraine Must Respect the Rights of National Minorities	104
<i>Kalas Vivien</i>	
Új uniós szintű oktatáspolitikai célok a 2021–2030-as időszakra	109
<i>Kalas Vivien</i>	
Az Európai Unió céljai a digitális oktatás területén – változások és változatlanságok	113
<i>Bagi Nikoletta Dóra – Mislivetz Áron James</i>	
Európai Egyetemek: transznacionális szövetségek és innováció	118
<i>Varga Csilla</i>	
EU–Ukrajna társulási megállapodás: a fejlődés csupán nézőpont kérdése	124
<i>Mislivetz Áron James – Felde András Bence</i>	
Szerbia és az Európai Unió a táguló nyugat-balkáni térségben	127
<i>Bálint Pongrácz</i>	
Three Factors Contributing to the Worsening of Russian–Turkish Relations	140
<i>Petri Bernadett</i>	
Közös uniós független etikai testület víziója az Európai Parlamentben, avagy: „Épelméjű üdülővendégek nem lehet világfürdőhelyet bazírozni”	144
<i>Petri Bernadett</i>	
Vállalati etika járványhelyzetben – felelős vállalatirányítási előírások az uniós jogalkotásban	153
<i>Petri Bernadett</i>	
Képviselői mandátum és frakciótagság – mivel jár a Fidesz-delegáció távozása a néppárti képviselőcsoportból	160
<i>Nagy Dénes András</i>	
Visegrád 30: intézményesül a V4?	166

Szerzők rövid szakmai életrajza

2020 januárjától a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetének (EUSTRAT) munkatársa. Főbb kutatási területei közé tartozik az Európai Tanács döntéshozatala, az európai uniós demokrácia, a jogállamisági kérdések, illetve az Európai Unió oktatáspolitikája.

Miszlivetz Áron James 2012 és 2015 között a leideni egyetem nemzetközi tanulmányok (BA) hallgatója, majd 2018-ban a bruges-i College of Europe nemzetközi kapcsolatok és diplomácia szakirány ösztöndíjas mesterhallgatója. Diplomamunkáját az EU antikorrupciós tevékenységéről írta az ukrán védelmi szektorban, amely során elnyerte a legjobb antikorrupciós témájú szakdolgozat díját. 2018-tól az Európai Unió Ügyekért Felelős Államtitkárság főosztályvezető-helyetteseként, jelenleg a kabinetben segíti a magyar EU-s szakpolitikák koordinációját. 2020 márciusától a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetének kutatója. 2021 márciusától az Európai Bizottság Szomszédsgpolitika és Bővítés Főigazgatóságán kiküldött nemzeti szakértőként segíti a Bizottság munkáját.

Kutatási témái: EU-szomszédsgpolitika, Keleti Partnerség, Nyugat-Balkán, EU biztonságs- és védelempolitika, EU–NATO-kapcsolatok.

Nagy Dénes András a Nemzeti Kisebbségvédelmi Kezdeményezés irányelvi tanácsadója, az Európa Stratégia Kutatóintézet munkatársa 2021-ig.

Pató Viktória Lilla a Nemzeti Közzolgálati Egyetem igazgatásszervező (BA) és nemzetközi közigazgatási tanulmányok szakirányon (MA) szerzett egyetemi diplomát 2012 és 2017 között, ami alatt az Erasmus-program keretein belül a Milánói Egyetem jogi karán is folytatott tanulmányokat, majd 2017-ben az NKE Közigazgatás-tudományi Doktori Iskolájában kezdte meg PhD-képzését a tudományirányítás kérdéseit kutatva. Egyetemi tanulmányai alatt több ízben szerzett szakmai tapasztalatot Magyarország Alkotmánybíróságán, az Országgyűlési Hivatalban és Magyarország Római Nagykövetségén.

2020-tól az Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetben (EUSTRAT) az Európai Unió innovációs, digitalizációs és tudományfejlesztési szakterületeit vizsgálja.

How EU Council Pandemic-Trio-Presidency Fosters Artificial Intelligence

Meanwhile Portugal is having the closure month of its EU Council Presidency's period; Slovenia has already declared the main priorities of its Presidency starting from the 1st of July 2021. The article identifies the main priorities of the EU Council pandemic-trio-presidency from the perspective of artificial intelligence. It does so because yesterday, Boštjan Koritnik, Slovenian Minister of Public Administration in his interview at the Politico AI Summit outlined the Presidency's priorities for artificial intelligence.

From July to December 2021, Slovenia will hold the Presidency of the EU Council, following the Portuguese Presidency and preceding the French Presidency.

For six months, from 1 July, Slovenia will be presiding over the Council of the European Union. Member states holding the presidency work together closely in groups of three, called 'trios'. This system was introduced by the Lisbon Treaty in 2009. The trio sets long-term goals and prepares a common agenda determining the topics and major issues that will be addressed by the Council over an eighteen-month period. On the basis of this programme, each of the three countries prepares its own more detailed six-month programme. The Slovenian presidency is part of the current presidency trio made up of Germany (second half of 2020), Portugal (first half of 2021) and Slovenia (second half of 2021).

The eighteen-month programme of Germany, Portugal and Slovenia was presented and adopted at a meeting of the General Affairs Council in June 2020. The trio's key tasks will include addressing the impacts of the novel coronavirus pandemic, restoring the normal functioning of European societies and the recovery of economies. Measures are envisaged to foster sustainable and inclusive growth, taking into account the green transition and digital transformation. The six-month programme is divided into two parts. The first part covers an overview of all issues to which the particular presidency would like to devote special attention while leading the Council. These are the presidency priorities. The second part, which is considerably more extensive, largely

follows the “inherited” agenda. This concerns the acts that are already on the Council agenda or will be submitted for consideration by the European Commission as part of its work programme during the presidency. Upon assuming office, the presidency country presents the programme to the European Parliament and the general public.

AI focus in the Strategic Agenda of the trio-presidency

The three Presidencies are convinced that the digital transformation is something that will shape the everyday life in Europe, but also something that Europe can shape.

As it was written in the three Presidencies eighteen-month (1 July 2020 – 31 December 2021) Strategic Agenda, they welcome the Commission’s white paper on Artificial Intelligence and look forward to following-up on it in all dimensions, including research and innovation applications in education, ethical and human-centric aspects, their global governance, risk-based regulatory framework and the aspect of liability for artificial intelligence. In order to maintain and foster a responsible innovative, sustainable and competitive European digital ecosystem, particularly in sectors of strategic importance and in the area of key enabling digital technologies and infrastructures (including data infrastructures), the EU’s digital sovereignty needs to be further strengthened. In this regard, Artificial Intelligence is a key technology with enormous potential for value creation. Furthermore, the labour market participation of all groups and intergenerational cooperation and dialogue should be strengthened, artificial intelligence will be of central importance to developments in work and society.

German Presidency of the Council of the European Union (1 July 2020 – 31 December 2020)

With the Presidency’s Programme motto, “Together for Europe’s recovery”, the German Government was putting the focus of its Presidency on overcoming the Covid-19 pandemic and seeking answers to the challenges of the future. The German Presidency’s Programme contained six pillars. Among these pillars the digital transition had a leading role as it is seen in the Stronger and more innovative Europe (II) and overarching as well other pillars such as

How EU Council Pandemic-Trio-Presidency Fosters Artificial Intelligence

Europe's response to the Covid-19 pandemic. The pandemic is an opportunity to achieve an accelerated, sustainable and digital transformation that is both forward-looking and based on values. Germany therefore wanted to establish digital sovereignty as a leitmotiv of European digital policy and, during our Council Presidency, to work together on responses for approaching technical developments such as artificial intelligence and quantum technologies to ensure that, in the context of fair competition, we increase our prosperity, protect our security and uphold our values.

The country was committed to the responsible, and human-centric development and use of artificial intelligence (AI) which serves the good of society in the EU. The harness of the potential of this key technology also appears in the measures to promote economic recovery in all sectors. The use of AI in the healthcare sector has an important role to play in this regard. According to Germany's approach, AI applications should always be developed with the good of our liberal democratic society in mind.

Portugese Presidency of the Council of the European Union (1 January 2021– 30 June 2021)

According to the Portugese Presidency's Programme, it has five action lines, Digital Europe is the third in the line but it again can be linked to other pillars too as we saw in Germany's case. When it comes to digitalisation, Portugal's scope is to accelerate the digital transformation for citizens and businesses.

One of Portugal's aims is to modernise public administration, including through the use of artificial intelligence. In this connection, between the 1-2 of June 2021, the Digital Assembly is organised dedicated to Europe's Digital Decade.

The development of AI appears in more dimensions, such as in e-Justice, seeking for better regulation, industrial property, research and innovation, climate actions and media.

What is the position of Slovenia on artificial intelligence in the EU's agenda?

The Government of Slovenia identified the Commission's proposal (AI regulatory framework) as a priority. The Commission has just recently proposed the

first ever legal framework on AI, which addresses the risks of AI and positions of Europe to play a leading role globally. Slovenia has a deadline to agree in a joint position of member states over the proposal to start negotiating with the European Parliament by the end of the country's presidency until December 2021. Artificial Intelligence is one of the technologies that shapes the future of democracies, society, economy thus the regulation of this area is crucial. AI is one of the top priorities of Slovenia's EU presidency that should be developed and used in a responsible way focused on common interests and people, where trust is a must. The development of such a technology should be conducted by the involvement of different European values such as ethics, fundamental rights and safety of EU citizens. According to the Minister, a risk based approach should be followed and all the same strict obligations should apply for all member states. Moreover, synergies and networks should be taken into action, by coordinating the efforts of European AI Centres to fill the competence gaps. In the digitalised age, the implementation of AI based products and services have to be encouraged in the private and public sector, but we see that the EU's regulations usually raise concerns of overregulation. Thus the question may emerge whether the AI Act and the regulatory framework itself hampers or fosters innovation? According to the Minister, the framework is a good start but Europe needs a smart regulation which can enhance innovation in the field. The council has to find a common approach with regard to the common EU interests, starting from the general approach.

Minister Boštjan Koritnik also met with EU officials during a two-day-long official visit to prepare the Presidency at the end of May. In September, Slovenia will host two extremely important conferences as part of its Presidency: on 2 and 3 September a conference on cybersecurity, and on 14 and 15 September a conference in the field of artificial intelligence. Both conferences in September will be organised in partnership with the European Commission. As an example of good practice in the EU, the Minister specifically highlighted the infrastructure for open access to public sector data, the OPSI portal – Open Data of Slovenia. The Minister also presented the *International Research Centre for Artificial Intelligence (IRCAI)*, which is based at the Jožef Stefan Institute in Ljubljana and was recently established under the auspices of UNESCO.

The Centre shall act as the main coordinator, funder and accelerator of activities for the achievement of the United Nations Sustainable Development Goals through artificial intelligence. The aim of the IRCAI is to empower top entrepreneurs, researchers and projects using artificial intelligence, which

How EU Council Pandemic-Trio-Presidency Fosters Artificial Intelligence

would not be able to achieve visibility on global markets, while at the same time creating the world's largest platform for sustainable solutions.

Janez Janša, Slovenian Prime Minister, gave a press conference on the priorities of the Slovenian Presidency of the Council, by video conference from Brussels and Ljubljana, where he stressed that in order to strengthen European strategic autonomy we must foster digital capacity and the use of AI. Accordingly, a couple of days ago Slovenia's Foreign Minister, Anže Logar also painted a picture of continuity.

A Council presidency is an opportunity to promote the overall image of a country and its knowledge, economy and tourism. The preparations for and implementation of the presidency are therefore a great investment in terms of improving the knowledge, skills and capacities of the public administration of Slovenia and increasing its capacities for operating in the EU in the long term. The Slovenian Presidency website will contain all current information about the Slovenian Presidency of the Council of the EU in one place. Following the General Secretariat of the Council's commitment in 2019, a single website is going to be introduced for the presiding states starting from Slovenia's presidency. According to the previous plans, it will go live one month prior to the beginning of the presidency.

Examining the program of the trio and the six-month plans of each Presidency, we can conclude that the regulation, the safe usage, the transparency and accessibility of artificial intelligence plays an important role in Europe's digital decade where EU institutions try to cooperate and coordinate according to European values and synergies.

01 June 2021

Az EUSTRAT Műhelytanulmányok a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézet munkatársainak azon gyorsjelentéseit tartalmazza, amelyek meghaladják egy blogbejegyzés terjedelmét, tanulmányok előtanulmányaiként szolgálnak. Célunk, hogy minél aktuálisabb témákat dolgozzunk fel kutatási részeredmények bemutatásával. Az elemzések az Európai Bizottság struktúrájának megfelelően a magyarországi viszonylatban is kiemelten kezelt szakpolitikákat fogják össze, úgymint a biztonság- és védelempolitika, a demokrácia és jogállamiság, a digitalizáció, a gazdaság és pénzügy, a kisebbségpolitika, az oktatás és kultúra, valamint a szomszédság- és bővítéspolitika.

A tanulmánykötetet ajánlom az Európai Unió iránt érdeklődő szakmai közvélemény számára, amely az európai integrációról való intenzívebb kommunikációt szolgálja magyar és angol nyelven egyaránt.

The EUSTRAT Working Papers contains quick reports from the researchers of the Europe Strategy Research Institute of the Eötvös József Research Center at the University of Public Service, which exceed the scope of a blog post, and serve as preliminary studies. Our goal is to process current topics by presenting partial research results. In line with the structure of the European Commission, the analyses bring together policies that are a priority in Hungary, such as security and defence policy, democracy and the rule of law, digitalisation, economy and finance, minority policy, education and culture, neighbourhood and enlargement policy.

I recommend the working papers to the professional public interested in the European Union, which serves for more intensive communication about European integration in both Hungarian and English languages.